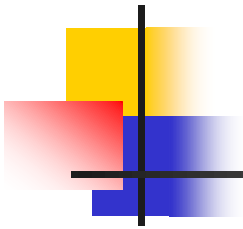

Сучасний стан та проблеми відновлення історичної садиби В.І. Вернадського на Бутовій Горі біля с.Яреськи Шишацького району Полтавської області

Губарь Володимир Михайлович, кандидат архітектури,
професор кафедри архітектури Приазовського
державного технічного університету, засновник і экс-
президент Благодійного фонду В.І. Вернадського
Горик Олексій Володимирович, д.техн.н., професор
Полтавського державного аграрного університету

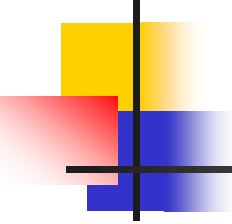

Першою спробою відновлення садиби вченого через відсутність матеріалів став курсовий переддипломний проект, виконаний у 1993 році студенткою шостого курсу архітектурного факультету Полтавського інженерно-будівельного інституту Антоною Жанною під керівництвом канд. арх., доц. Губаря В.М. [3, с. 3].

Ескізний проект базувався на результатах знайомства з літературними джерелами, спогадах мешканців с.Яреськи про дачу Вернадських та візуальних обстеженнях території колишньої садиби. Це дало змогу створити її концептуально просторову модель, гіпотетичний образ садиби в минулому (ретроспективу) (**рис.1**).

Рис.1. Ретроспектива просторової побудови садиби Вернадських, вик. ст. 601-А гр. Антонова Ж.І., кер. доц. Губарь В.М., Полт.ІБІ, грудень 1993 р.

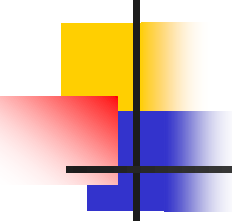

На підставі цих матеріалів дипломантка Жанна Іщенко в березні-червні 1994р. виконала дипломний проект на тему: «Багатоцільовий комплекс на Бутовій горі біля села Яреськи» (керівник доц. Губарь В.М.), де вперше було обґрунтовано структуру комплексу.

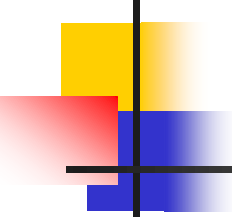
Складовими частинами цього комплексу стали:

- історико-музейна зона: садиба-музей В.І Вернадського (будинок-музей вченого та музей народної архітектури і побуту);
- науково-освітницька зона з екологічним стаціонаром Академії наук та Українською екологічною школою;
- рекреаційно-туристичний блок;
- ярмарково-виставкова зона під відкритим небом сезонної дії;
- торгівельно-промисловий блок

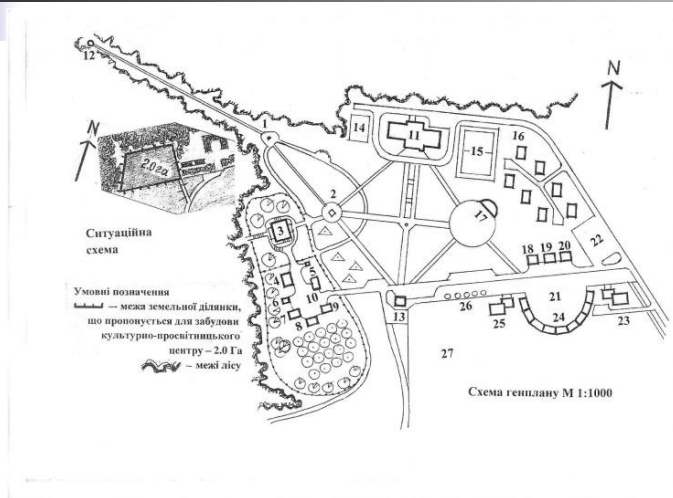
Протягом 1994-2000 років під керівництвом доцента Губаря В.М. розроблено 4 дипломних проекти з відновлення садиби В.І.Вернадського та створення на її основі багатоцільового комплексу (Корабльов Р.М., 1995; Мікушкін А.В., 1996; Сирота Н.О. і Сирота О.І., 1998), в тому числі дипломний проект відновлення інтер'єрів дачі академіка (Ющенко Т.М., 2000).

Вище перелічені дипломні проекти дозволили узагальнити всі матеріали в наукових публікаціях, а проєктантам Фонду розробити достовірну реставраційну реконструкцію садиби В.І. Вернадського в цілому та реставраційну рекомпозицію будівлі дачі зокрема, які були схвалені комісією НАН України 12 березня 2001 року.

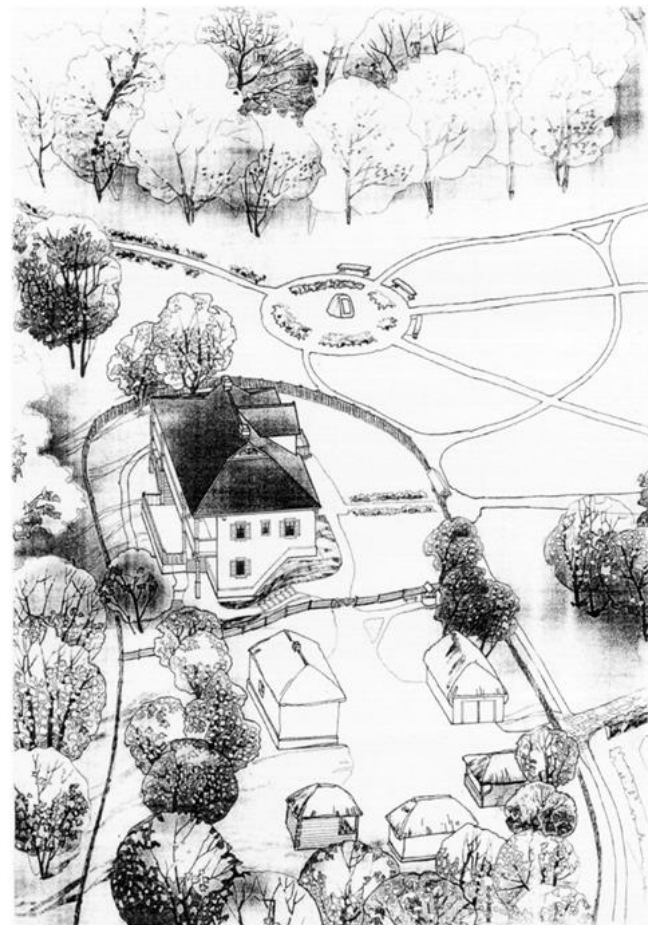
На нараді 27 квітня 2011 року під головуванням заступника голови Полтавської обласної державної адміністрації Пархоменка О.В. за участю всіх осіб, дотичних до вирішення проблеми практичного відновлення садиби вченого на Бутовій горі, було заслухано доповідь Губаря В.М. з ілюстрацією архітектурно-планувальної частини проекту, де йшлося про відновлення всієї садиби в три етапи (1-ий – відновлення будівлі дачі з облаштуванням в ній музею з 3-х кімнат, мікротелю на 10 осіб, екологічного стаціонару НАН України, обідньої зони; на 2-му етапі – побудова садиби наглядача, і на 3-му – створення всього багатоцільового комплексу з наданням чисто музейної функції будинку–дачі вченого згідно концепції Фонду) **(рис. 2 - 7).**

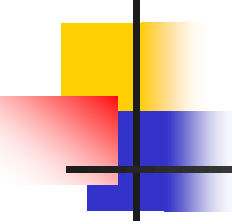
Рис.2. Генплан багатоцільового комплексу на базі відновленої історичної садиби В. І. Вернадського

ЕКСПЛІКАЦІЯ ДО СХЕМИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ

- I. Перша черга будівництва (до 12.03. 2023), позиції 1-3**
 1. Пам'ятний знак В.І. Вернадському (реконструкція)
 2. Існуючий монумент вченому (благоустрій майданчика та прилеглої території)
 3. Історична будівля дачі Вернадських (міна функцій: облаштування музейної, науково-просвітницької та об'єднаної зон з житлом)
- II. Друга черга будівництва (до 12.03. 2025)**
Відновлення другої частини садиби та створення на її основі музею народної архітектури і побуту. Розкопки та музефікація курганів, позиції 4-10
 4. Хата наглядча М. Третьяка
 5. Колодязь з «журналом»
 6. Льодовник
 7. Комора
 8. Хвів (стайня)
 9. Саж
 10. Кухня
- III. Третя черга будівництва (до 12.03. 2028)**
Науково-рекреаційний комплекс. Садиба-музей В.І. Вернадського (завершення експозиції будинку-музею та музею під відкритим небом на садибі), позиції 11-17, 27
 11. Науково-рекреаційний комплекс
 12. Альтан (реконструкція, відновлення екологічної стежки)
 13. Млин з вітряком
 14. Географічний майданчик
 15. Спортивний майданчик
 16. Кемпінг
 17. Універсальний майданчик з естрадою (конференц-зал, сценічне поле)
 27. Науково-дослідне поле
- IV. Четверта черга будівництва (до 12.03. 2033)**
Торгово-промислової блоку та ярмарково-виставкової зони, позиції 18-26
 18. Хата ткач
 19. Хата гончарів
 20. Хата ковалів
 21. Ярмарковий майданчик
 22. Стоянка гостового автотранспорту
 23. Міні-пекарня з магазином
 24. Торговельні павільйони
 25. Міні-маслобійня з магазином
 26. Мобільні торговельні точки
- ТЕП ДО ГЕНПЛАНУ**
 Площа садиби – 632 Га
 Площа науково-рекреаційного центру – 2,0 Га
 Сукупна площа ділянок – 2,32 Га
 Площа забудови садиби – 310 м²
 Площа забудови центру – 2247 м²
 Сукупна площа забудови ділянок – 2557 м²
 Площа доріжок, алеї – 102,3 м²
 Площа доріг, проїздів, стовпів, розворотних майданчиків – 2341 м²
 Площа озеленення – 1,82 Га
 Площа науково-дослідницьких ділянок – 1,75 Га
 Всього території комплексу – 4,1 Га
- РИС. — ПЛАНУВАННЯ ТА ЗАБУДОВА БУТОВОЇ ГОРИ З РОЗКОПКОЮ МУЗЕЙНОГО ТА НАУКОВО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ БІЛЯ С.ЯРЕСЬКИ ШИШАЦЬКОГО РАЙОНУ (КОРИГУВАННЯ ГЕНПЛАНУ, АРХ. Губарь В.М., Губарь Т.В., 2014)**

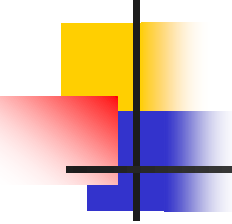

Останньою проектною розробкою Фонду став проєкт коригування генплану забудови Бутової гори (арх. Губарь В.М., Губарь Т.В., червень-вересень, 2014), як альтернативний проекту, презентованому на відкритті монументу В.І. Вернадському 29 квітня 2011 року проєктантами СПКБ ПНТУ імені Юрія Кондратюка.

Необхідність розробки проєкту коригування генплану з урахуванням місця розташування побудованого монумента вченому виникла на противагу загрозі забудові відкритого простору заповідної території зі скіфськими курганами орендаторами.

Концепція забудови Бутової гори проєктантів Фонду корінним чином відрізняється від прагматичних підходів попередників і полягає в поетапному відновленні історичної садиби вченого та створенні на її основі (в близькій чи далекій перспективі) багатоцільового комплексу **(рис. 2).**

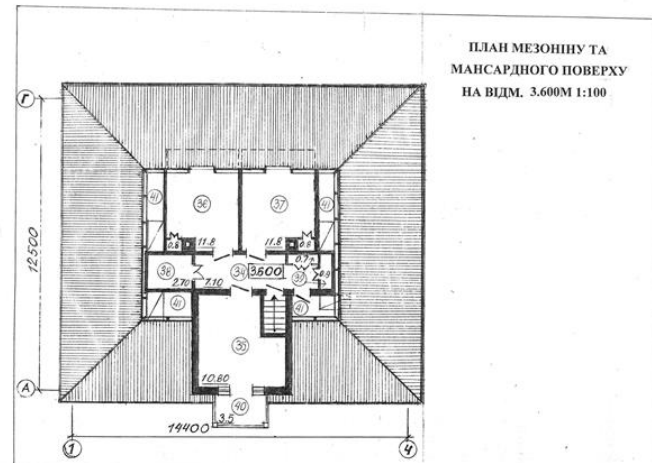
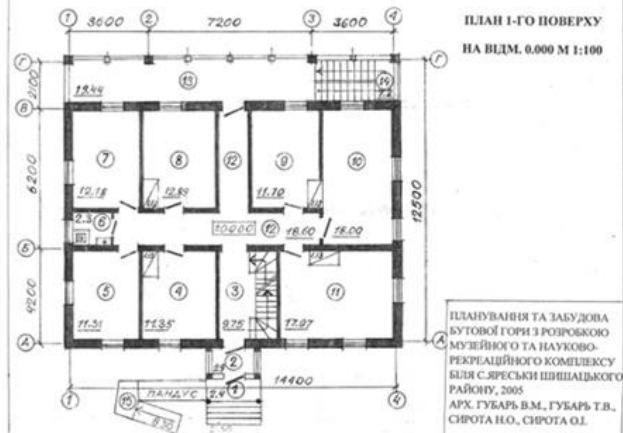
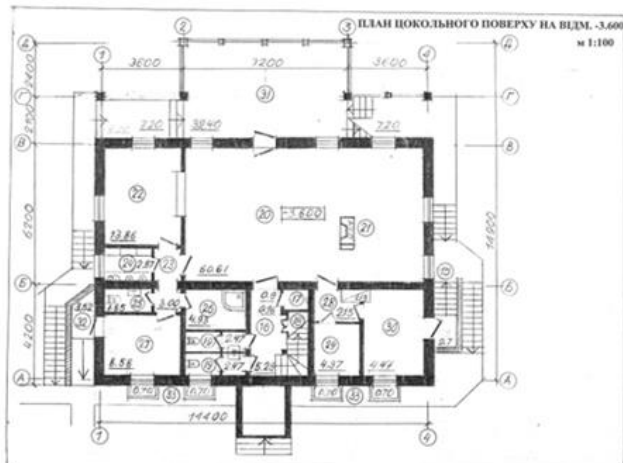

На генеральному плані **(рис. 2)** чітко виділені чотири черги будівництва та чотири основні функціональні зони:

- музейно-заповідна (садиба вченого, кургани, пам'ятний знак та монумент академіку);
- науково-рекреаційна з екологічною стежиною, науково-дослідницьким полем та житлом для наукових співробітників і, окремо, кемпінги для туристів;
- ярмарково-виставкова зона сезонної дії;
- торгівельно-промислова (народні промисли та міні-виробництво).

На аксонометрії **(рис.2)** садиби вченого крім будівлі-дачі показані господарські та допоміжні споруди, які підлягають відновленню (хата-наглядача Третяка, комора, хлів та ін.)

Рис.3. Революризація історичної будівлі дачі В. І. Вернадського

ЕКСПЛІКАЦІЯ ДО ПЛАНІВ КОМПЛЕКСУ БУДИНКУ-МУЗЕЮ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

ПЛАН 1-ГО ПОВЕРХУ НА ВІДМ. 0.000 М 1:100

№	Найменування	Площа м²
1	Ганок/пандус	11,20
2	Тамбур	2,90
3	Вітальня	9,75
4	Екологічна лабораторія	11,35
5	Кабінет/музей співробітників	11,31
6	Санвузол	2,30
7	Наук. бібліотека, абонемент	12,18
8	Читальна зала (комп'ютерний клас)	11,89
9	Вист. приміщення (колекція мінералів)	11,10
10	Вист. приміщення (розділки)	18,00
11	Кабінет-музей вченого	17,97
12	Коридор	18,60
13	Вітеран (робоча зона ботаніки)	19,44
14	Вітераніє скляни	7,20

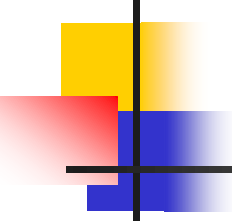
ПЛАН МЕЗОНІНУ ТА МАНСАРДНОГО ПОВЕРХУ НА ВІДМ. 3.600 М 1:100

№	Найменування	Площа м²
34	Коридор	7,10
35	Спальний номер	10,80
36	Спальний номер	11,80
37	Спальний номер	11,80
38	Супатила камера	2,70
39	Супатила шафа	1,60
40	Балкон	3,50
41	Горіще	128,86

ПЛАН ПОКІЛЬНОГО ПОВЕРХУ НА ВІДМІТЦІ -3.600 М 1:100

№	Найменування	Площа м²
15	Вхід в топочну	2,70
16	Коридор	5,25
17	Кладовна	0,90
18	Вбудована шафа	0,96
19	Гостині санвузли	4,94
20	Багатофункціональна зала (обідня, конференц-зала)	60,61
21	Камін	0,84
22	Міні-кухня з роздатковою	13,86
23	Шлюз	3,00
24	Мийна	2,87
25	Службовий санвузол	1,85
26	Кладовна персоналу	4,93
27	Покровне приміщення із роздатковою	7,20
28	Шлюз	8,58
29	Кладовна інвентарю	2,15
30	Топочна	4,37
31	Тераса	9,47
32	Рампа в романтично-модерністичну	3,52
33	Санітарні приміщення	2,80

ТЕП
 Сроб=225,14 м²
 Слат=299,47 м²
 Саб=196,14 м²
 Вбуд=1326,20 м²
 К_г=0,75
 К_г=5,89

При відновленні історичної будівлі дачі передбачається організація таких функціональних зон:

а) цокольний поверх на відмітці -3.60 м -

багатофункціональна зала (обідня і конференцзала з кухнями, допоміжними та технічними приміщеннями)

б) план 1-го поверху на відмітці 0.00 м

На плані 1-го поверху виділяється дві функціональні зони:

- виставкові приміщення з кабінетом-музеєм вченого,
- екологічна лабораторія з кабінетами наукових співробітників НАН та наукова бібліотека з абонементом та читальною залю

в) план мезоніну та мансардного поверху на відмітці +3.60 м
– спальні номери з допоміжними приміщеннями

Рис 4. Революризація історичної будівлі дачі В. І. Вернадського

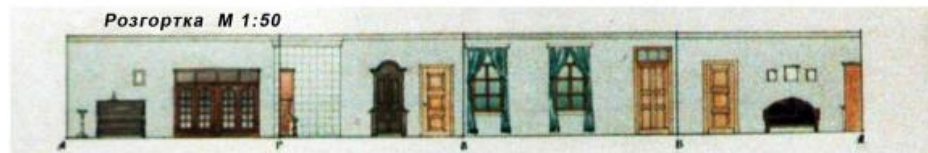
Рис. 5. Фасади дачі В. І. Вернадського (фото з макету)

Рис. 6. Фото з макету дачі В. І. Вернадського

Рис.7. Інтер'єр обідньої зали дачі В. І. Вернадського

Інтер'єр столової-вітальні

Першочергові завдання у реалізації проєкту

- 1) перепрофілізація земельної ділянки історичної садиби, що належить Миргородському лісовому фонду під музейну функцію;**
- 2) археологічні розкопки курганів скіфської пори та їх музеєфікація;**
- 3) суцільні археологічні розкопки зовнішнього периметру залишків фундаментів будинку дачі Вернадського;**
- 4) завершення розділів проєкту Фонду (фундаменти, освітлення, опалення, кошторис в діючих цінах);**
- 5) визначення інвесторів, замовників та виконавців.**

Дякую за увагу !

Питання

